

[Finansministeren.]

nationalbanken — på ialt 68 mill. kr. Dette forekommer mig at være en særdeles beskedne forskydning, som næppe kan berettigge nogen angst for, at vi igen er ved at komme ind i en inflationsagtig udvikling. Når resultatet overhovedet blev en mindre forøgelse af likviditeten i 1949, beror det i høj grad på, at vi fik et ikke ubetydeligt overskud på betalingsbalancen i sidste kvartal af 1949 bl. a. på grund af et forbigående langsommere tempo i udnyttelsen af Marshallhjælpen.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller og det ærede medlem hr. Himmelstrup opholdt sig meget ved udviklingen på finansministeriets foliokonto i nationalbanken, hvorpå der i løbet af året 1949 er trukket ialt 293 mill. kr. og i de to første måneder af 1950 yderligere 74 mill. kr. Jeg vil gerne som svar herpå for det første understrege, at det ikke er forskydningerne på foliokontoen, der har pengepolitisk betydning, men alene den samlede forskydning i mellemværendet mellem staten og nationalbanken. Forholdet er f. eks. det, at vi i løbet af 1949 overførte betydelige beløb fra foliokontoen til reguleringskontoen, beløb, som var taget ud af statens driftsindtægter. Det drejede sig f. eks. om 127 mill. kr. af provenuet af forbrugsafgifterne og 37 mill. kr. i tillægsindkomstskat for personer. Disse overførsler var formelt begrundet med, at de skulle være et led i pengesaningeringen. Men i virkeligheden er der jo blot tale om en ompostering fra een konto i nationalbanken til en anden konto i nationalbanken; jeg tror ikke, man bør tillægge sådanne omposteringer økonomisk betydning.

Den ærede konservative ordfører ønsker disse omposteringer fortsat i den kommende tid. Jeg må hertil svare, at så længe forholdet var det, at vi som i 1946, 1947 og 1948 søgte at nedbringe den samlede pengemængde i landet og i forbindelse hermed nedbringe nationalbankens samlede tilgodehavende hos staten — jeg siger udtrykkelig „samlede tilgodehavende hos staten“ —, var det helt naturligt at markere denne sanering med nedbringelse af reguleringskontoen. Men når stillingen nu er den, at vi ikke ønsker større udsving i den samlede likviditet, er der ikke grund til at binde midler på reguleringskontoen. Vi er nu nået til det punkt, hvor den pengesaning, krigen nødvendiggjorde, i det store og hele må betragtes som afsluttet, og hvor der er nået balance mellem omsætningens behov for pengemidler og den faktiske kreditmængde, der er til rådighed.

Det fremgår ikke mindst deraf, at vi gennem det sidste år har haft temmelig stabile renteforhold, idet renten for stats- og kreditforeningsobligationer kun har vist ret små udsving og iøvrigt har ligget på et niveau meget nær ved det, vi i årene før krigen betragtede som normal rente her i landet.

Det er regeringens opfattelse, at en stigning i renten vil være uønsket, da den skaber vanskeligheder for den fortsatte genopbygning og dermed også for opretholdelsen af et højt beskæftigelsesniveau fremover.

Jeg tror, man kan slå fast, at det er på dette punkt, den afgørende forskel mellem den konservative opfattelse og vor kommer ind. Ganske vist nævnte den ærede konservative ordfører ikke ordet renten, men han har gjort det tidligere, og hans udtalelser må jo ganske afgjort forstås som en rentepolitisk deklaration.

Realiteten er, at de konservative ønsker nye statslån — i første række åbenbart et præmieobligationslån og senere sikkert andre lån —, og der er for mig ingen tvivl om, at hvis man slår ind på den konservative vej, må det føre til rentestigning. Jeg er også sikker på, at det er dette, de konservative tager sigte på, selvom det pakkes ind i andre betragtninger. Det er jo den klassiske konservative politik at søge at sikre valutastillingen ved at hæve renten og derved forringe den økonomiske aktivitet — kort sagt skabe arbejdsløshed.

Det ærede medlem hr. Himmelstrup stillede mig nogle spørgsmål i forbindelse med statens likviditet, som jeg skal svare på.

Det første spørgsmål gik ud på, hvad rente finansministeriet betaler for overtrækket på foliokontoen. Svaret er $3\frac{1}{2}$ pct. svarende til nationalbankens diskonto.

Det næste spørgsmål var, om jeg ikke kunne låne disse penge billigere andetsteds, f. eks. i de private banker eller ved at optage korte lån på markedet.

Hertil må jeg svare, at jeg for det første ikke anser den rente på $3\frac{1}{2}$ pct., vi svarer nationalbanken, for nogen reel renteudgift, da forholdet jo er det, at staten er part-haver i nationalbanken og får en væsentlig andel i nationalbankens overskud. For det andet vil jeg imidlertid gøre opmærksom på, at hvis vi ikke havde overført så store beløb til reguleringskontoen, men i stedet indsat disse penge på foliokontoen, var der ikke fremkommet noget forrentningsproblem, da reguleringskontoen kun forrentes med $\frac{1}{4}$ pct.

Det ærede medlem spurgte dernæst, om jeg ikke kunne tænke mig at optage statslån